

OCHRANA DAT VE ZDRAVOTICTVÍ

POZNÁMKY Z DOSAVADNÍ PRAXE POSKYTOVATELŮ

Mgr. Vladislava Křivová, LL.M.

Mgr. MUDr. Jiří Nezdařil

Elektronizace zdravotnictví a telemedicína 2024

OBSAH:

1. Co je naše “zlato”?

Kde lze najít chráněná data a jak je poznat:

- zdravotnická dokumentace
- další zdroje chráněných dat

2. Způsoby ochrany dat

Jaké jsou cesty k ochraně dat:

- mechanická ochrana dat
- SW ochrana dat
- povinnost mlčenlivosti a jiná právní ochrana

- **CO JE NAŠE “ZLATO”**

- data jako nové zlato - datová ekonomika EU
zlepšení přístupu a kontroly fyzických osob nad jejich osobními, elektronicky zpracovávanými zdravotními daty
strategie Zdraví pro všechny (Health for All)

- aktuální právní rámec ochrany ZD a dalších dat ve zdravotnictví

zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách

zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách

zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob (GDPR)

CO JE NAŠE “ZLATO”

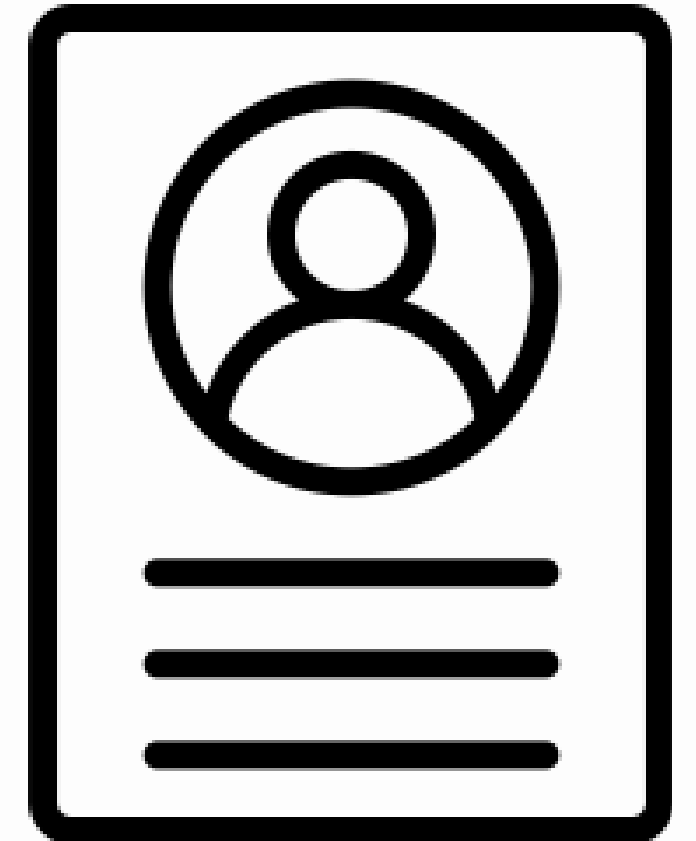
- **definování obsahu chráněných dat**
právní rámec a jeho novelizace
- **poskytovatelé a možnosti ochrany**
finanční nákladnost “profesionální” ochrany dat
vysoké postihy za porušení
- **datové analýzy (základ dle GDPR)**
typy datových analýz, audity

OSOBNÍ ÚDAJ

osobní údaj jako veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (subjekt údajů)

- **přímá a nepřímá identifikace** subjektu údajů
- data o zdravotním stavu
- sexuální život a orientace
- životní styl
- genetické údaje
- biometrické údaje

ZDRAVOTNICKÁ DOKUMENTACE

ZD jako soubor informací vedených o člověku (pacientovi) v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb

- obsah ZD **nezbytný k ochraně** identifikační údaje
informace o poskytnutých službách
rodinná, osobní, pracovní a sociální anamnéza
- jednotlivá ZD / pooling dat poskytovatele
- **řádné vedení ZD** vč. ochrany dat je součástí postupů *lege artis* v širším smyslu

DALŠÍ ZDROJE CHRÁNĚNÝCH DAT

jakékoli zdroje osobních údajů - identifikátorů subjektu údajů

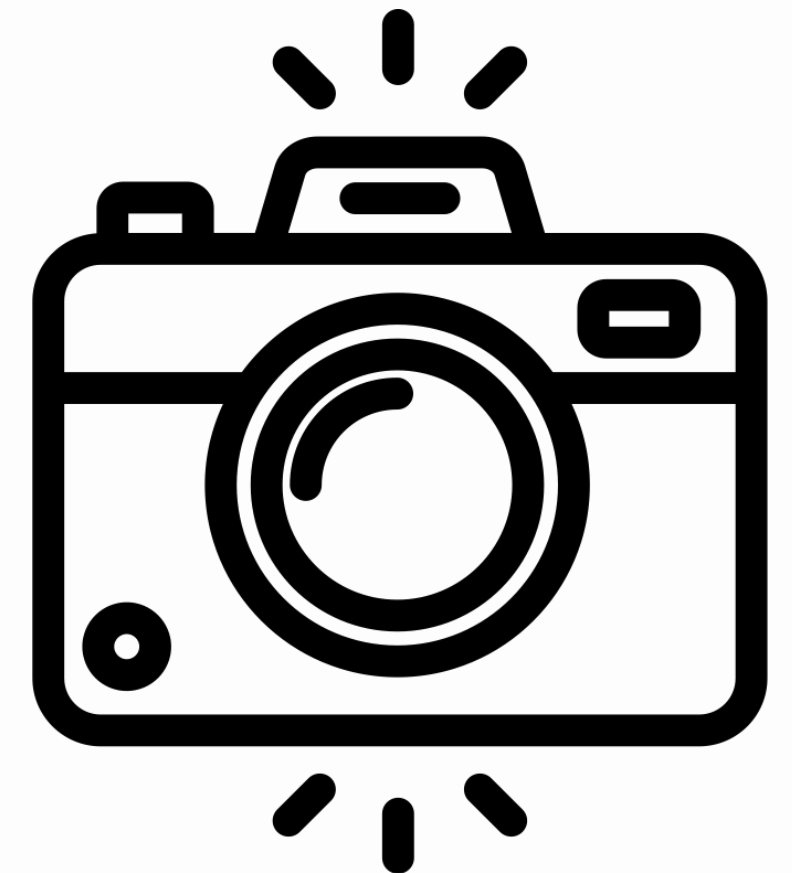
- **pacienti, pracovníci, jiné osoby**

- **kamerové záznamy**

automatizované monitorování veřejného prostoru, za účelem využití k identifikaci fyzických osob v souvislosti s určitým jednáním

- **docházkové a návštěvní systémy**
- **nahrávání telefonních hovorů**
- **sociální sítě**

kontrolní plán ÚOHS pro rok 2024

VYUŽITÍ CHRÁNĚNÝCH DAT

- ochrana pro jakýkoli způsob užití

1. **primární využití** chráněných dat

2. **sekundární využití** chráněných dat

- výzkumné práce, jiné vědecké účely
- statistické účely
- data chování určité skupiny obyvatel

Evropský prostor pro zdravotní data

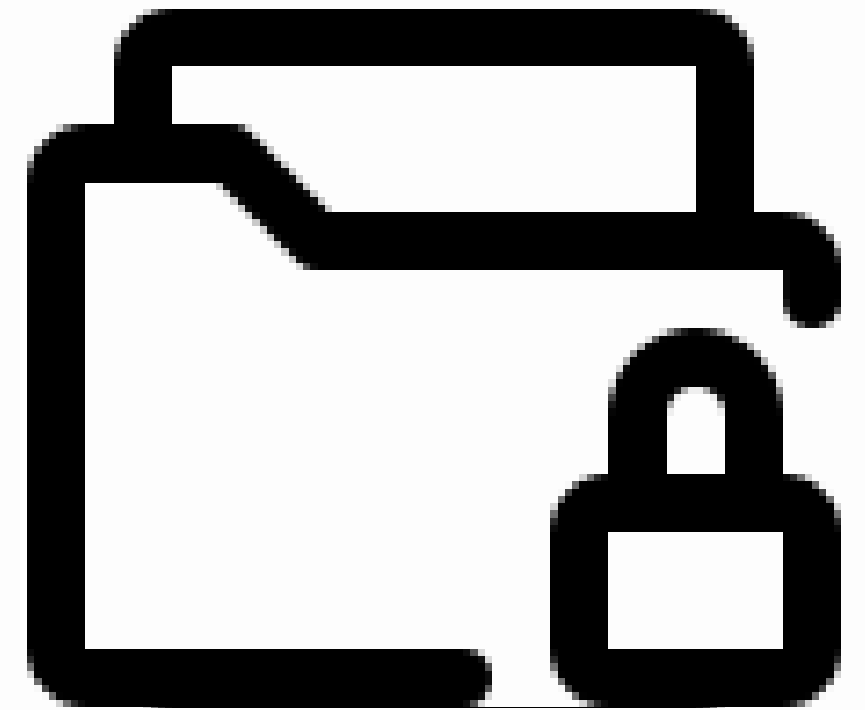
návrh nařízení o evropském prostoru pro zdravotní data

- další využití údajů o zdravotním stavu pro různé účely

ZPŮSOBY OCHRANY DAT

- podle podoby získaných chráněných dat:
listinná / elektronická / kombinovaná
- ochrana **v každé formě a každé fázi** práce s daty
- primární odpovědnost poskytovatele
- mechanická / SW ochrana dat
- povinná mlčenlivost a jiná právní ochrana

MECHANICKÁ OCHRANA DAT

- **listinná podoba dat** (klasifikační systém)
- s postupem elektronizace bývá opomíjena, ale **stejně zranitelná jako elektronická**
- **cíle útoku spíše individuální**
- ochrana zabezpečovacími prvky, chráněné sklady (aktivní a pasivní bezpečnost dokumentů)
- nutnost archivace v souladu s právními předpisy
- zabezpečená skartace a likvidace (NN2 a vyšší)

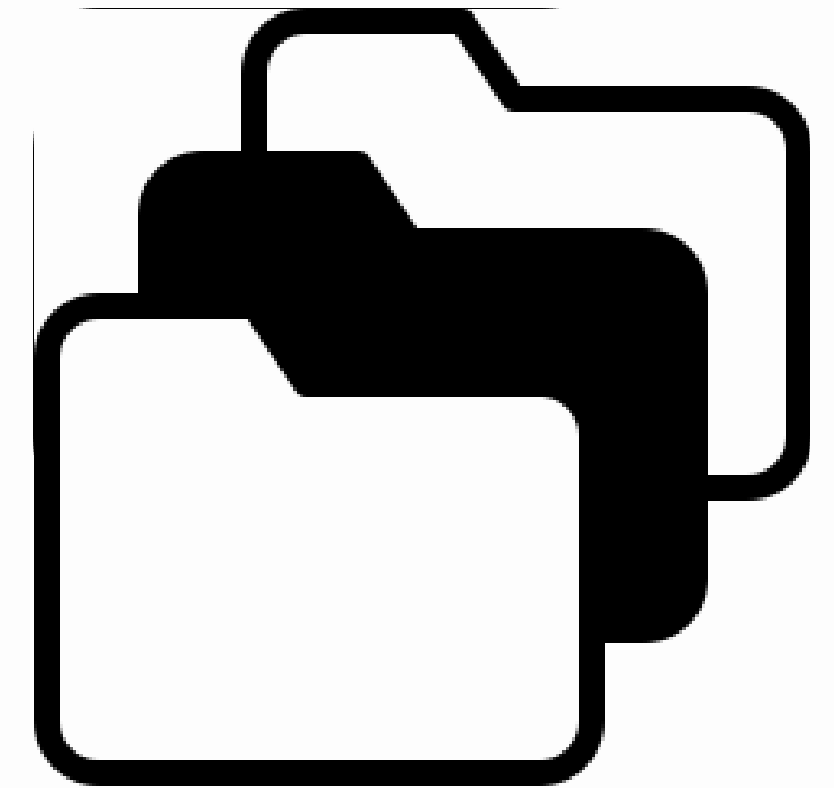
vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci

vyhláška č. 13/2022 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků

SW OCHRANA DAT

- **elektronická podoba dat (DMS systém)**
- nejčastěji napadaná zvenčí poskytovatele
- **cíle útoku individuální, skupinové (pacienti), ale i komplexní (poskytovatel)**
- zvláštní kategorie - přístroje napojené na sítě s možností korupce dat v reálném čase (ARO, JIP)
- bezpečné uložení, šifrování, zálohování dat
- bezpečná likvidace (nevratné vymazání) dat, ale i IT zařízení

POVINNÁ MLČENLIVOST A JINÁ OCHRANA

- **povinná mlčenlivost**
- působí vůči zaměstnancům a dalším osobám, které s daty pracují v rámci zaměstnání
- má především preventivní funkci
- zvyšuje důvěru pacientů

- **smluvní ochrana dat**
- převzetí závazku pod sankcí (smluvní pokuta, náhrada újmy)
- nemá dopad do veřejnoprávní roviny

DŮSLEDKY PORUŠENÍ OCHRANY DAT

1. občanskoprávní odpovědnost

- osobnostní práva jednotlivce
- náhrada újmy

2. správněprávní odpovědnost

- bezpečnostní incidenty hlásit dozorujícím orgánům a subjektu, kterého se týkají
- opatřením k nápravě, pokuta

3. trestněprávní odpovědnost

- neoprávněné nakládání s osobními údaji
- nedbalostní TČ, odnětí svobody až na 3 roky

§ 180 odst. 2 trestního zákoníku (povolání)

DĚKUJEME ZA POZORNOST

